

Talousarvion hyväksyminen vuodelle 2023

Kunnanhallitus 28.11.2022 § 388

294/02.02.00/2022 [Talousarvio vuodelle 2023]

Toimialat ovat käsitelleet oman talousarvionsa seuraavasti:

- Ympäristölautakunta 22.11.2022 [§ 137](#)
- Tarkastuslautakunta 4.10.2022 [§ 57](#)
- Keski-Karjalan musiikkiopiston johtokunta 17.11.2022 [§ 59](#)
- Sivistyslautakunta 22.11.202 [§ 110](#)

Kunnanhallitus ja lomistuspalvelut käsittelevät talousarvionsa tässä kohtaa, kun kunnanhallitus tekee esityksensä valtuustolle.

Talousarvion ja taloussuunnitelmavuosien osalta on kiinnitettävä huomiota kuntalain 118 § kriteeristöön, jossa kuvataan kuutta eri kuntatalouden kriteeriä, jotka voivat johtaa arviointimenettelyyn. Tohmajärven kunnan talousarviossa yksikään alempana mainituista kriteereistä ei ole täyttynyt vuosien 2019 - 2021 tilinpäätösten osalta:

- Taseeseen kertyneen alijäämän kattamisvelvollisuus enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien
- Kuntakonsernin alijäämä €/asukas, 1 000 € viimeisessä tilinpäätöksessä ja 500 € sitä edeltävässä
- Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde < 80 %
- Kunnan tuloveroprosentti väh. 2 % korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
- Kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä €/asukas ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainojen ja vuokravastuiden määrän väh. 50 %:lla
- Kuntakonsernin lainanhoitokate on < 0,8

Tuleva vuosi on Tohmajärven kunnan tuottamien palveluiden osalta historiallinen. Sosiaali- ja terveyspalvelut, ympäristöterveyshuolto ja pelastustoimi siirtyvät kunnan järjestämisvastuulta hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Ympäristöterveydenhuoltoa lukuun ottamatta myös rahoitus tulee valtion toimesta. Ensi vuoden alusta Tohmajärven kunta saa vastattavakseen koko Pohjois-Karjalan lomituspalvelut. Järjestämisvastuun kattaessa koko maakunnan, kuntaan tulee 90 uutta työntekijää. Ruoka- ja siivouspalvelujen henkilöstö siirtyy vuoden alusta Polkka Oy:n palvelukseen. Muutoksen myötä Polkka Oy tuottaa ruoka- ja siivouspalvelut Tohmajärven kunnassa. Myös elinkeinopalvelut organisoidaan vuoden alusta uudelleen. Keski-Karjalan kehitysyhtiö Oy:n (KETI) toiminta lakkaa 2022 vuoden loppuun mennessä. Tohmajärven kunnan yritysten palveluista vastaa näillä näkymin vuoden 2023 alusta Business Joensuu Oy.

Verotuloja arvioidaan kertyvän ensi vuonna 8.002.000 euroa. Tässä laskua edelliseen vuoden talousarvioon nähden 57,73 prosenttiyksikköä. Verotulojen roima lasku selittyy sillä, että kuntien tuloveroprosentista leikataan 12,64 %, hyvinvointialueen rahoittamista varten. Tohmajärven kunnan tuloveroprosentti on ensi vuonna 9,11 %. Tuloveroprosentin leikkauksen lisäksi kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pienennetään yhdellä kolmasosalla ja valtion osuutta kasvatetaan vastaavasti. Valtionosuudet pienenevät 33,42 prosenttiyksiköllä edelliseen vuoden talousarvioon nähden. Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 6.268.000 euroa. Valtionosuuksia siirretään myös kunnilta hyvinvointialueen palvelujen rahoittamista varten. Verorahoituksen suuruus (verotulot ja

valtionosuudet) on ensi vuoden osalta yhteensä 14.270.000 euroa, tämä on 43,75 prosenttiyksikköä vähemmän kuin edellisen vuoden talousarviossa.

Tohmajärven kunnan toimintakuluiksi on arvioitu 23.527.000 euroa ja toimintatuottoja arvioidaan kertyvän (mm. palveluiden myyntituotot, vesimaksut, vuokratuotot ja asiakasmaksut) yhteensä 11.019.000 euroa. Toimintatuotot kasvavat edelliseen vuoteen nähden 60,95 prosenttiyksikköä, tämä muutos selittyy koko maakunnan lomituspalvelujen järjestämisvastuulla. Kulujen ja tuottojen erotuksena jäljelle jäävät verorahoituksella kustannettavat nettomenot eli toimintakate. Sen arvioidaan olevan ensi vuonna 12.578.000 euroa. Toimintakate pienenee edelliseen vuoden talousarvioon nähden 40,26 prosenttiyksikköä. Tohmajärven kunnan tulos tulee muodostumaan ensi vuonna ylijäämäiseksi. Tulevina vuosina valtionosuudet tulevat laskemaan. Siun soten tilinpäätös valmistuu vuoden 2023 aikana. Siun soten tilinpäätöksellä on vaikutusta kuntien ja hyvinvointialueiden valtionosuuksiin. Rahoitusmalli on rakennettu niin, että Siun soten palveluiden käytön volyymi vaikuttaa tulevan hyvinvointialueen rahoitukseen positiivisesti ja kunnille taas negatiivisesti. Siun soten viimeisen toimintakauden tulos tulee painumaan alijäämäiseksi ja palkkaharmonisointiasia on vielä ratkaisematta. Syntyvä alijämä ja palkkaharmonisoinnista kunnille mahdollisesti tulevat kustannukset vaikuttamaan Pohjois-Karjalan kuntien 2024–2025 valtionosuuksiin laskevasti. Tilanne haastaa Pohjois-Karjalan kunnat, mutta toisaalta myös hyvinvointialueen on pystyttävä järjestämään palveluja jatkossakin maakunnan ihmisille.

Tohmajärven kunnan vuosikatteen 2023 arvioidaan olevan 1.731.205 euroa. Poistojen jälkeen (1.200.965 euroa) tilikauden tulos on ensi vuonna 525.240 euroa.

Tohmajärven kunta lyhentää vanhoja lainoja ensi vuonna noin 900.000 eurolla. Investointisuunnitelmia talousarvioon sisältyy nettomääräisesti yhteensä 1.691.000 euroa. Investointien rahoittaminen ei sinänsä vaatisi lainan ottoa, mutta mm. Siun soten alijäämien kattamisen ja mahdolliseen palkkaharmonisoinnin kustannusten maksamisen johdosta on tarvetta 2.500.000 euron lainan ottamiselle.

Suurin investointivaraus ensi vuodelle on Niiralan teollisuusraiteiden kunnostus, jonka toteuttaminen siirtyi vuodelle 2023. Raiteiden kunnostamiseen on saatu 420.000 euroa avustusta ja investoinnin suuruus on 600.000 euroa. Valtuutettujen 10.000 euron kehittämisrahaa esitetään ensi vuodelle 135.000 euroa. Kunnanhallitus on päivittänyt valtuutettujen kehittämisrahan säännöt 14.11.2022 ja ensi vuonna 13–14 valtuutettua voi toteuttaa kuntalaisten kanssa yhteistyössä oman kehittämisidean. Kuntakeskuksen maamerkinä olevan keltaisen talon kunnostukseen esitetään myös 256.000 euron rahoitusta, jolla rakennuksen ulkopuoli saataisiin kunnostettua kohentamaan kuntakeskuksen yleisilmettä. Investointiohjelma sisältää myös infran parannusta.

Talousarviossa sitovuustasoksi valtuuston nähden esitetään toimielintasoa. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnanhallitus ja -valtuusto eivät ota kantaa toimielinten menojen ja tulojen tarkempaan kohdentumiseen vaan se on kunkin toimielimen omassa päätösvallassa.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt [kuntastrategian](#) 28.2.2022 § 7 ja [hyvinvointisuunnitelman](#) 6.6.2022 § 211. Talousarvion toiminnalliset tavoitteet tulee pohjautua hyväksyttyyn kuntastrategiaan sekä hyvinvointisuunnitelmaan.

Esityslistan liitteenä on talousarvio 2023.

Asian valmistelija

kunnanjohtaja, talouspäälikkö

Esittelijä

kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle vuoden 2023 talousarvioesityksen ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2025 hyväksyttäväksi pohjautuen kunnallisvero-%:iin 9,11.

Merkitään, että talouspäälikkö Tuula Pieviläinen oli asiantuntijana kuultavana tämän asian keskustelun aikana klo 13:42 – 17:02.

Merkitään, että kunnanhallitus kävi laajan yleiskeskustelun vuoden 2023 talousarviosta ja vuosien 2024 – 2025 taloussuunnitelmasta sekä kävi talousarvioesityksen osioittain läpi.

Merkitään, että kunnanhalitus kävi laajan keskustelun kunnallistalon/keltaisen talon ulkopuolen kunnostamiseen investointiosassa varattavasta määrärahasta (TA-kirjan investointiosa s. 17).

Vilho Mikkonen esitti, että kunnallistalon/keltaisen talon ulkopuolen kunnostamiseen varattava määräraha on 226 000 euroa ja että investointi on jaettava tasan kahdelle vuodelle (2023 – 2024). Investointi on ehdollinen ulkopuoliselle rahoitukselle.

Merkitään, että keskustelun aikana pidettiin TAUKO klo 15:15 - 15:33.

Matti Kuittinen esitti, että katusivun entisen sisäänkäyntikuistin ennallistaminen (30 000 euroa) jätetään pois kunnallistalon/keltaisen talon ulkopuolen kunnostamisen investointikokonaisuudesta niin, että investointiin varataan 196 000 euron määräraha ja että investointi on ehdollinen ja vaatii 100 000 euron lisäpanostuksen muilta ulkopuolisilta tahoilta. Lisäksi valtuutetuille tarjotaan mahdollisuus laittaa valtuutetun kymppitonninsa investointiin.

Vuokko Väistö esitti, kunnallistalon/keltaisen talon ulkopuolen kunnostamiseen varataan maksimissaan 20 000 euron suuruinen investointimääräraha. Investointi on ehdollinen ulkopuoliselle rahoitukselle.

Helena Pakarinen esitti, että katusivun entisen sisäänkäyntikuistin ennallistaminen 30 000 euroa jätetään kunnallistalon/keltaisen talon ulkopuolen kunnostamisen investoinnista pois eli investointiin varataan 226 000 euron suuruinen määräraha.

Matti Kuittinen kannatti Vuokko Väistön esitystä.

Tommi Pesonen kannatti esittelijän pohjaesitystä.

Jarmo Hasunen kannatti Helena Pakarisen esitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on **tehty kaksi esittelijän pohjaesityksestä poikkeavaa kannatettua esitystä**, joten on suoritettava äänestys. Vilho Mikkosen ja Matti Kuittisen tekemät esitykset raukesivat kannattamattomina.

Puheenjohtaja totesi, että ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta.

Äänestysesitys oli seuraava:

Ne, jotka kannattavat Helena Pakarisen tekemää esitystä, äänestävät **"JAA"**, ja ne, jotka kannattavat Vuokko Väistön esitystä, äänestävät **"EI"**.
Äänestys suoritetaan nimenhuudolla.

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti äänestysesityksen.

Äänestyksen tulos:

Äänestyksessä annettiin 5 "JAA" -ääntä (Helena Pakarinen, Tommi Pesonen, Jarmo Hasunen, Vilho Mikkonen, Elina Väistö), 2 "EI" -ääntä (Vuokko Väistö, Matti Kuittinen).

Puheenjohtaja totesi, että äänestystuloksen perusteella Pakarisen vastaesitys tulee seuraavaan äänestykseen esittelijän pohjaesitystä vastaan.

Äänestysesitys oli seuraava:

Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaesitystä, äänestävät **"JAA"**, ja ne, jotka kannattavat Helena Pakarisen tekemää esitystä, äänestävät **"EI"**.
Äänestys suoritetaan nimenhuudolla.

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti äänestysesityksen.

Äänestyksen tulos:

Äänestyksessä annettiin 2 "JAA" -ääntä (Tommi Pesonen, Elina Väistö), 4 "EI" -ääntä (Helena Pakarinen, Jarmo Hasunen, Matti Kuittinen, Vilho Mikkonen), 1 tyhjä (Vuokko Väistö).

Puheenjohtaja totesi, että äänestystuloksen perusteella kunnanhallitus esittää valtuustolle, että kunnallistalon/keltaisen talon ulkopuolen kunnostamiseen varattavaksi investointimäärärahaksi 226 000 euroa (investointiosa s. 17).

Päätös

Kunnanhallitus päätti esittää valtuustolle vuoden 2023 talousarvioesityksen ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2025 hyväksyttäväksi pohjautuen kunnallisvero-%:iin 9,11.

Kunnallistalon/keltaisen talon ulkopuolen kunnostamiseen varattava investointimääräraha on 226 000 euron suuruinen (investointiosa s.17).
